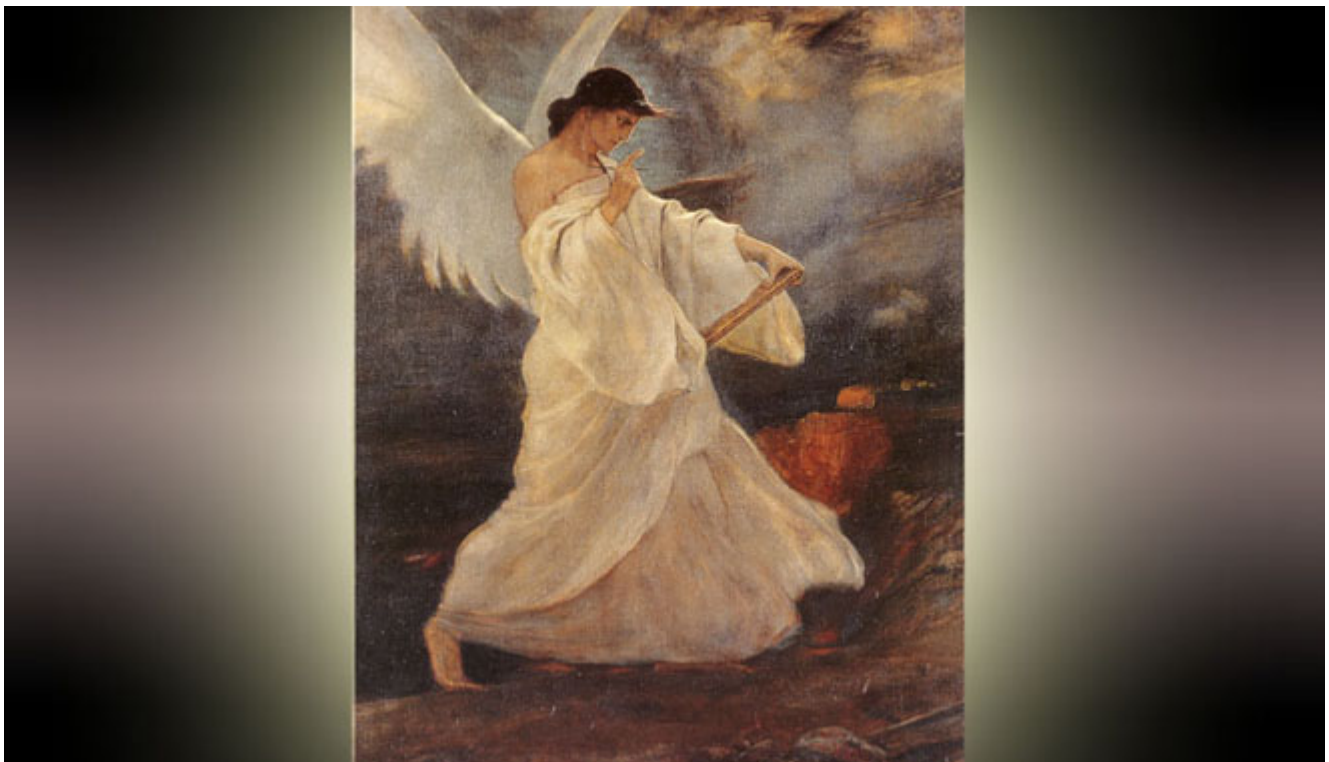

20 Φεβρουαρίου 2017

Πώς φτάσαμε στην ανεξαρτησία της Ελλάδας;

Επιστήμες / Ιστορία

Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος

Την επόμενη χρονιά, το 1826, μετά την αναρρίχηση στην εξουσία του θεληματικού Τσάρου Νικόλαου (1796-1855), η Αγγλία και η Ρωσία θα

προσυπογράφουν το Πρωτόκολλο της Πετρούπολης (4/4/1826), με το οποίο καταλύεται ουσιαστικά η Ιερή Συμμαχία, αφού υπήρξε το πρώτο έγγραφο της ευρωπαϊκής διπλωματίας που αναγνώριζε την πολιτική ύπαρξη της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα όριζε: «... Η Ελλάς θέλει εΐσθαι εξάρτημα εκείνου του βασιλείου (της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας) και οι Έλληνες θέλουν πληρώνει εις την Πόρταν φόρον ετήσιον...».[1]

Στη συνέχεια οι Ευρωπαϊκές Δυνάμεις, Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία, επικαλούμενες την προστασία του διεθνούς εμπορίου, γενικότερους ανθρωπιστικούς λόγους και την αίτηση προστασίας που είχαν υποβάλει οι Έλληνες σε Άγγλους και Γάλλους, υπογράφουν τη Συνθήκη του Λονδίνου στις 6 Ιουλίου του 1827. Σ'αυτήν ουσιαστικά επαναλαμβάνουν τους όρους του Πρωτοκόλλου της Πετρούπολης συμπληρώνοντάς το με ένα μυστικό άρθρο, το οποίο και καθόριζε τα μέσα εξαναγκασμού των εμπλεκομένων μερών σε περίπτωση που αυτά -οι Τούρκοι προφανώς- δεν συμμορφωνόντουσαν με τους όρους της Συνθήκης. Αποτέλεσμά του υπήρξε η ναυμαχία του Ναβαρίνου (8/10/1827) και η καταστροφή του Τουρκοαιγυπτιακού στόλου από τους ναάρχους Κόδριγκτον (1770-1851), Δεριγνύ (1782-1835) και Χέυδεν (1773-1850). Ο Γάλλος φιλέλληνας Πιέρ - Αντουάν Λεμπρέν (1785-1873) χαρακτήρισε τη νίκη του Ναβαρίνου ως κατόρθωμα των λαών και την πρώτη νίκη που μετά από πολλούς αιώνες οι ευρωπαϊκοί λαοί δέχτηκαν με κοινή συμπάθεια.[2]

Η παρουσία του Ιωάννη Καποδίστρια (1776-1831) στο ρόλο του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας δίνει νέα ώθηση στο ελληνικό ζήτημα σε μια περίοδο που προέκυπτε σταδιακά και το κρίσιμο ζήτημα των συνόρων του νέου κράτους. Ο Υπουργός εξωτερικών της Αγγλίας, Άμπερτην, προσπαθώντας να προλάβει ευνοϊκές εξελίξεις για την Ελλάδα, τις οποίες δεν επιθυμούσε, κάλεσε τους πληρεξουσίους της Γαλλίας και της Ρωσίας στο Λονδίνο και υπόγραψαν το Πρωτόκολλο του Λονδίνου της 4/16 Νοεμβρίου 1828, που προέβλεπε περιορισμένα σύνορα. Το νέο κράτος θα αποτελείτο μόνο από την Πελοπόννησο και τις Κυκλάδες. Ο Κυβερνήτης αντέδρασε ψύχραιμα με αυστηρά υπομνήματα προς τη Γαλλία και τη Ρωσία.

Την επόμενη χρονιά υπογράφεται το νέο Πρωτόκολλο του Λονδίνου της 10/22 Μαρτίου 1829 και το οποίο προβλέπει ευρύτερα σύνορα, Αμβρακικού-Παγασητικού, αλλά υψηλό φόρο υποτέλειας, ενώ η Κρήτη δεν συμπεριλαμβάνεται στο μελλοντικό ελληνικό κράτος. Η προέλαση των ρωσικών στρατευμάτων πέρα από την Αδριανούπολη στο Ρωσοτουρκικό πόλεμο δημιουργούν νέα δεδομένα στην ευρωπαϊκή διπλωματική κονίστρα. Υπογράφεται λίγους μήνες αργότερα η Συνθήκη της Αδριανούπολης στις 14/9/1829 και το άρθρο 10 προέβλεπε την

αποδοχή από μεριάς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας της Συνθήκης της 6ης Ιουλίου του 1827 και του Πρωτοκόλλου της 10/22 Μαρτίου 1829, που όριζε ως σύνορα την γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού. Η αγγλική διπλωματία εισπράττει την Συνθήκη ως διπλωματική ήττα και μεγάλη ρωσική νίκη και προσανατολίζεται, πλέον, στη δημιουργία ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, για να κερδίσει και πάλι τη «συμπάθεια» των Ελλήνων. Σταδιακά προκύπτει και το ζήτημα του Ηγεμόνος της Ελλάδας.

Τελικά στις 22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830 υπογράφεται το Πρωτόκολλο του Λονδίνου, το οποίο ανακηρύσσει την πολιτική ανεξαρτησία της Ελλάδας -ύστερα από αγγλική πρόταση- και ορίζει περιορισμένα σύνορα [Αχελώος-Σπερχειός (στη στεριά), Εύβοια, Σποράδες και Κυκλάδες(νησιά)]. Με δεύτερο Πρωτόκολλο της ίδιας μέρας «Ηγεμών Κυριάρχης της Ελλάδος» εκλέγεται ο Λεοπόλδος του Σαξκόμπουργκ (1790-1865). Ο Λεοπόλδος θα παραιτηθεί, για να γίνει λίγο αργότερα, το 1831, βασιλιάς του νεοσύστατου Βελγίου, και πρώτος βασιλιάς, απόλυτος μονάρχης, της Ελλάδας θα επιλεγεί από τις Δυνάμεις το 1832 ο μόλις 17χρονος τότε Βαυαρός πρίγκιπας Όθωνας (1815-1867), δευτερότοκος γιός του Λουδοβίκου Α΄(1786-1868).

Επιμύθιο: Ο αγώνας της ανεξαρτησίας μετά από εννέα χρόνια αγώνων, θυσιών και παλινωδιών θα δικαιωθεί μερικώς με την είσοδο της ανεξάρτητης Ελλάδας στην Κοινωνία των Εθνών, γεγονός που θα αποτελέσει και την αφετηρία της νεότερης ιστορικής της διαδρομής. Τα ασφυκτικά σύνορα και η απόλυτη μοναρχία που επιλέχτηκαν, ερήμην των Ελλήνων, προδιέγραψαν για πολλές δεκαετίες το μέλλον της.

[1] Δ. Κόκκινος, *Ιστορία Ελληνικής Επανάστασεως τομ.9ος*, σ.456.

[2] *Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας από τις πηγές (Αθήνα: Εκδοτικός οίκος ΟΕΔΒ, 1991)241.*

Το κείμενο είναι το δεύτερο μέρος του άρθρου «Η διπλωματική πορεία που οδήγησε στο Πρωτόκολλο ανεξαρτησίας της Ελλάδας (3 Φεβρουαρίου 1830)» του κ. Ηρακλή Ψάλτη.

Το πρώτο μέρος μπορείτε να το διαβάσετε [εδώ](#)

<http://bit.ly/2m1VvFI>